

**NOTAT**

Til: Regionsrådet

Dato: 23. januar 2024

## Faktuelle bemærkninger til medlemsforslag om fertilitetsbehandling

Nærværende notat redegør for den aktuelle ventetid vedrørende fertilitetsbehandling; generelt om behandlingsret; debatindlæg fra fertilitetsklinikkerne; og økonomi vedrørende fertilitetsbehandling til barn nr. 2.

### *Aktuel ventetid*

De offentlige klinikker i Region Hovedstaden har omkring 4-5 måneders ventetid på første konsultation for fertilitetsforløb, jf. tabel 1 (indmeldt af hospitalerne januar 2024).

Fertilitetsklinikkerne oplyser, at de øvrige regioner har kortere ventetid, fraset Region Sjælland, som har den længste ventetid på 40 uger

**Tabel 1**

|                    | <b>Amager og Hvidovre hospital</b> | <b>Herlev og Gentofte hospital</b> | <b>Rigshospitalet</b> | <b>Nordsjælland hospital</b> |
|--------------------|------------------------------------|------------------------------------|-----------------------|------------------------------|
| Ventetid (måneder) | 5                                  | 4-5                                | 4-5                   | 4                            |

De offentlige klinikker bruger tiden på udredning af patienterne, så alle undersøgelser er klar ved første møde på fertilitetsklinikken. Der udføres en række nødvendige undersøgelser som led i udredningen af både manden og kvinden forud for behandlingsstart, ligesom der afholdes samtaler og/eller informationsmøder for alle nye patienter. Der er derfor ikke tale om ren ventetid.

Ovenstående ventetider er til første konsultation for fertilitetsforløb. Kvinden kan som oftest starte behandlingen umiddelbart efter første konsultation ved førstkomende menstruationsstart.

#### *Behandlingsret på fertilitetsområdet*

Der er på nuværende tidspunkt *ikke* udrednings- og behandlingsrettigheder inden for fertilitetsområdet i Danmark.

- *Udredningsretten* giver patienter ret til at blive undersøgt og udredt inden for 30 dage, hvis det er fagligt muligt, fra de henvises til et sygehus. Kan regionen ikke leve op til det, har man udvidet ret til at vælge udredning hos et privathospital - det såkaldte udvidede frie sygehusvalg.
- *Behandlingsretten*: Hvis en patient har fået endelig besked om, hvad patienten fejler, så skal patienten tilbydes opstart af behandling på et hospital inden for 30 dage (aktuelt 60 dage jf. nedenstående). Det omtales som behandlingsretten. Hvis hospitalet ikke kan tilbyde patienten behandling inden for de 30 kalenderdage, skal hospitalet tilbyde, at patienten kan blive behandlet på et andet offentligt eller privat hospital/klinik, som hospitalet har aftaler med, inden for de 30 kalenderdage.
- Som følge af regeringens akutplan fra den 23. februar 2023 er retten til udvidet frit sygehusvalg for somatisk behandling ændret fra 30 til 60 dage, hvis patienten er henvist til sygehusbehandling og udredt i perioden 1. juni 2023 til og med 31. december 2024.

En behandlingsret på fertilitetsområdet vil kræve en lovændring. Alternativt kan regionen indføre servicemål på området.

Det er vigtigt at understrege, at indførsel af enten behandlingsret eller servicemål på området vil kræve grundig systemunderstøttelse i Sundhedsplatformen.

Derudover har indførsel af behandlingsret på andre områder – fx operationsområdet - medført, at det offentlige har mistet personale til det private område. Det skyldes, at der sendes flere patienter ud i det private, da det er svært at overholde behandlingsretten for samtlige patienter. Det private skal dermed rekruttere personale, som ofte vil være fra de offentlige klinikker. En indførsel af behandlingsret kan dermed betyde, at det bliver sværere at fastholde personale på de offentlige fertilitetsklinikker.

I forhold til fertilitetsbehandling anvendes tiden frem til behandlingsopstart på de offentlige fertilitetsklinikker til udredning af både manden og kvinden, hvorfor der ikke er tale om ren ventetid til behandling.

Det er ud fra tilgængelige data ikke muligt at vurdere, hvor meget af tiden, der er fagligt initieret og bruges til undersøgelser mv. og hvor meget, der er ventetid.

*Fertilitetsklinikkernes udmelding (debatindlæg i Jyllands Posten den 11. januar 2024 " Offentlige klinikker: Vi er klar til at hjælpe barn nummer to til verden")*

Landets offentlige fertilitetsklinikker samarbejder om at forberede sig til udvidelsen af antal behandlingsforsøg samt behandling til barn nr. to. Den samlede melding fra landets fertilitetsklinikker er, at de er klar til at løfte opgaven.

Fertilitetsklinikkerne har i debatindlægget meldt ud, at de ikke ønsker en behandlingsret på området. De vurderer ikke, at en behandlingsret er realistisk og giver mening på fertilitetsområdet – blandt andet fordi ventetiden bruges til at udrede parrene ordentligt.

Det er vurderingen, at klinikkerne med tilførsel af de nødvendige ressourcer kan øge kapaciteten væsentligt, så ventetiden ikke overstiger 4 måneder. De nye ressourcer vil skulle anvendes til mere personale, udbygning af de fysiske laboratoriefaciliteter mv.

Fertilitetsklinikkerne fremhæver i debatindlægget, at behandlinger i det private er væsentligt dyrere end samme behandling i det offentlige, og at indførsel af en behandlingsret derfor vil betyde færre behandlinger for de tildelte midler.

Administrationen har fået oplyst, at fertilitetsklinikkerne sammen er ved at se på forslag til nye retningslinjer i forhold til at øge kapaciteten fra 3 til 6 behandlingsforsøg. De vil ligeledes se på retningslinjer i forhold til fertilitetsbehandling til barn nr. 2.

### *Økonomi*

Center for Økonomi har lavet en beregning på økonomien til barn nr. 2 med op til 6 forsøg. Dette er på baggrund af tidligere beregninger, hvor der er regnet på udvidelsen fra 3 til 6 behandlingsforsøg til barn nr. 1. Beregningen viser, at der skal afsættes ca. 28 mio. kr. til Region Hovedstaden til at give fertilitetsbehandling til barn nr. 2. Dette økonomioverslag vil ikke holde, hvis der kommer en patientrettighed med, da der vil komme en stor efterspørgsel mod privat behandling.